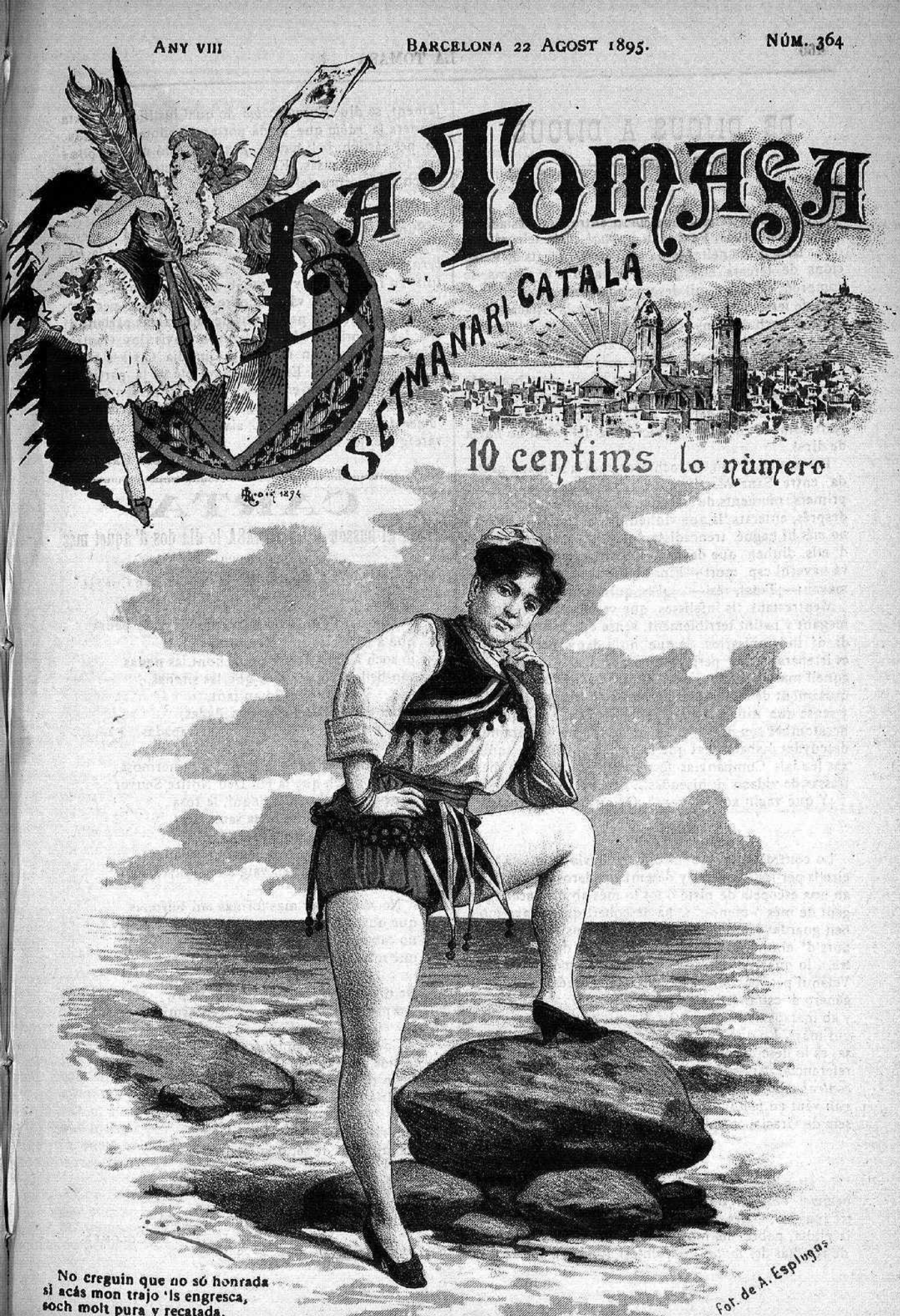
ANY VIII BARCELONA 22 AGOST 1895. NÚM. 364

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

No creguin que no só honrada
si acás mon trajo 'ls engresca,
soch molt pura y recatada,
pero per l' Agost m' agrada

Copia. Fot. de A. Esplugas

DE DIJOUS A DIJOUS

Un xoch de trens en una *curva*, entre dugas estacións subalternas, á causa d' un *mal-entés* telegráfich, ó per falta d' idoneitat (y de sóu) en empleats d' Estacións de tercera classe ó d' apeaderos d' última, se comprén, es verossímil desgraciadament; pero una catástrofe ferroviaria casi á las *barbas* de la Estació central, un xoch de trens al peu del *disco*, en lo precís moment que 'ls viatjers comensan á arreplegar bultos pera prepararse á baixar dels vagons murmurant satisfets:—Gracias á Deu, ja sóm á casa—es molt mes horrorós perqué sorprén al que s' hi troba en un estat d' ánim tranquil y confiat del tot, qual situació contrasta espantosament ab la desesperació filla del ¡«Qui ho havía de dir»!

Per aqueixa rahó, lo xoch ocorregut la setmana passada, entre Sant Martí y aquí, va esborronar en los primers moments de saberse, á tothom... Sino que, després, enterats 'ls que viuhen d' *emocións* (!!) de que *no més* hi hagué trencadissa de camas y cuixas, molts d' ells, diuhen que deyan:—Encare *menos mal* que no vá haverhi cap mort.—Fins alguns, contrariats, exclamavan:—¡Total, rés!—... ¿Eh, quin mon?

Mentrestant 'ls infelissos que varen rebre están jemegant y patint terriblement, sense que ningú 's cuydi d' indemnisarlos, ja que no 'l dany personal qu' es irreparable, 'ls perjudicis pecuniaris produhits per aquell mateix dany; sense altra *satisfacció* que l' encausament de dos pobres empleats ab un peu á presiri; y sense que ningú s' atreveixi á averiguar si aqueixas hecatombes son ocasionadas per lo servey bárbarament descuydat ó abandonat que ofereixen al públich aqueixas feudals Companyías ferrocarrileras que son mestressas de vidas y d' hisendas... expropiadas per forsa.

¡Y que vagin xocant trens! ¿Oy qu' es molt *xocant*?

***

Lo contrabando que 'ns créyam havía d' anar á capgirells per las fronteras y desembarcaderos defensantse ab una escopeta de pistó ó tot lo més ab un *encaro* per gent de més ó menos, s' ha descobert que anava molt ben guardat y protegit per canóns Armstrong, ab honors d' almirant, á bordo d' un barco de guerra nostre... lo qual no deixa de ser molt pró molt espanyol. Vetaquí perqué m' estranyava que pogués entrar tant género d' estranquis no mes ab barcas d' anar á pescar y ab matxos de traginer (Es dir, ningú s' ho havía cregut may). Lo que no m' ha estranyat gens, ab franquesa, es lo descubriment del contrabando en lo crucer de referencia, perque ja se sab que nosaltres per amagar 'l *contrabando* á qualsevol *fragata* d' aqueixas que *navegan* vent en *popa* y fan la *carrera* de la Rambla al Passeig de Gracia, 'ns pintém sols. Que consti.

***

L' altre día á Valladolit una pilota *mal presa* per un pelotari, ensajant un *partit*, vá partir lo cap d' un altre jugador. :Vaya uns *jochs*! Si arriva á ser *ben presa* la pilota, pobre del mort. Perque, lo cas es que morí de resultas del *tanto*. Lo pelotari que la vá *tomar* malament, se diu *Fuenterrabia*, lo qual justifica en certa manera la *ràbia* que devía portar la pilota homicida. Jo, per cástich, ja l' hauría *penjada*. Allá no son pilotas, son balas rasas. Es la primera víctima del sport vasch en lo camp del honor.

***

Suposo que devían enterarse l' altre día d' haverse aixecat una partida de 25 gats dels frares allá en la *Ribera de Segorb* (com diuhen els dels *saragüelles*) 'S titulavan republicans y no se sab que pretenían ni de que 's reíavan. (¡Si 'n váren moure de gresca... per rés). Váren omplirse los periódichs de telegramas parlant d' ells; las Autoritats váren estar sobre avís; los Centros ministerials 's váren moure; la Guardia Civil 's vá fer un tip de corre, tot Espanya anava plé de la partida... quan, després d' haver dat la volteta, 's presentan casi tots y 'ns deixan ab un pam de nás. A mi no 'm váren *fumer* de gayre; perque jo, aixís que vá sortir, ja 'm vareig menjar la *partida*.

PEPET DEL CARRIL.

CARTA

tirada al bussón de LA TOMASA lo día dos d' aquet mes

SRS. J. STARAMSA y ANTONET DEL CORRAL.

En La Tomasa he vist, companys de penas,
que á Ribas us trobéu *veranejant;*
jo soch á Sant Feliu, poble hont las nenas
son bellas, pot ser mes que las sirenas,
y á mí m' estiman tant,
están per ma *persona* tan xifladas,
que 's disputan mon cor á esgarrapadas.

—

Lo poble es un verger, la regió, hermosa,
que 'm crech que la feu Deu Nostre Senyor,
per passarhi 'ls estius; aquí, la rosa
barreja ab glops de brisa sanitosa
perfum ubriagador;
no 'm falta res ¿tinch ganas? caixalada,
y si tinch son, m' en vaig á fer mitj-diada.

—

No sé si es per mas formas tan bufonas
que quan jo vaig al bany al dematí,
no caben á la brana tantas donas
que mirant lo meu cos, passan estonas
fentse un tip de glatí.
De nit, ballant sardanas á las foscas,
sempre 'n tinch quatre per ventarm' las moscas.

—

Companys; si sapigués que á Ribas passa
la vida com aquí ó encar millór,
si 'm pogués dar allí la tal vidassa
vindría (si 'l venir no 'm costés massa)
á saludause jo;
vindría á fer idilis y brenadas
acompanyat de set ó vuyt criadas.

—

Digueume, si voleu, ab tres quartetas
si puch venir ó nó,
(deixant á part allló de cinch pessetas).

P. COLOMER.

Sant Feliu de Guixols. Estiu de 1895.

CARTA

A MON AMICH MANEL ARJÓ

Estimat amich Manel:
Segons me van di aquet dia
Has agafat la mania
De fer versos... ¡Llamp del cel!
Tu, 'l Tenorio que tant sab
conquistar á las floristas
Corbateras y modistas
¡Volguerte trencar lo cap!
¡Tu, que ets lo terror y 'l cástich
De las raspas presumidas,
Que ab ta taba seduhidas
Cauhen rendidas de... fástich!
Manel, no sigas tanoca,
Sigas un jove com cal
Puig de gracia... (va formal)
Per escriure en tens molt poca.
Desterra aquet pensament,
Deixa corre tals manias
Que ab las tevas tonterias
Farias riure á la gent,
Perque avuy, noy, lo pöeta
Sufreix privacións y sustos,
Esta exposat á disgustos
Y may porta una pesseta;
Si escrius en un setmanari
Haurás de tenir paciencia
Perque en la «Correspondencia»
T' armarán broma y xivarri:
Si la pöesía es nova...
Si es teva, si l' has robat...
Si está mal versificat...
Y quan no... cap dins al cove.
. . . . . .
Si aquestas observacións
Que t' hi fet, no 't lan efecte
Y vols realisá 'l projecte,
Adopta eixas precaucións;
Aprén bè la ortografía,
Retòrica, matemáticas,
Álgebra, reglas dramáticas,
Fisica, y filosofía.
Quan ja hagis ben estudiat
Aixó, sens dir ré á ningú
Busca un moment oportú
Qu' estiguis ben inspirat
Escrius un vers qualsevol,
Un sonet, una xarada
O be alguna animalada
Dedicada á algun mussol (1)
Y per evitá 'l torment
Que á n' al públich donarias
Passats tres ó quatre dias...
Tiraho al n.° 100.
Ab aixó ja 'n tindrás prou.
Segueix donchs lo meu consell...
Y conservat fins ser vell.
Ton servidor... *Cap de Bou.*

Per la copia
JOSEPH SANCHEZ.

(1) A mi mateix.

FESTAS MAJORS D' ACTUALITAT

Al estiu, per poch que 's pugui tothom se 'n vá á estiuhejar, molts hi van per darse tono, poquets per necesitat.

—

La senyora de Guerrilla, viuda d' un brau militar, pensava passá 'ls dos mesos de caló en Sant Sebastiá.

Mes després, pensant 'ho ab calma, ha vingut á recordar las molestias que ocasiona tan selecta societat.

Perqu' allí, (segons diu ella, perque jo no hi he estat may) sempre 's te d' anar vestida ricament, de punta en blanch.

Aixís es que 'l seu viatje no passará d' aquí 'l Prat, á casa d' una minyona que va tenir fá sis anys.

Allí las noyas, (diu ella) podrán corre per lo camp com si fos á casa seva y tindrán mes llibertat.

A n' ellas lo camp proba, que menjan que fa fredat... (Y que á la pobre minyona li resulta bastant car.)

—

Don Baldiri es un subjecte que may se mou de Ciutat; pró aquest any ha anat á fora no per gust, ni per malalt.

Sols l' afany d' una venjansa que molt temps ha meditat, li ha inspirat aquesta idea per poguerla portá á cap.

Es lo cás, que fá uns quants mesos, se li váren presentar molt tranquils á casa seva uns gorreros de Malgrat:

Lo didot junt ab la dida que 'ls seu sis fills va criar, dos cosins, una cunyada y 'ls *marrechs* que Deu li ha dat.

En vuyt dias que van ser 'hi, sens' conciencia 's van menjar lo que 'l pobre don Baldiri en un mes no ha gastat may.

Per xó l' home, ab molt coratje, cobrar la *gorra* ha pensat; y agafant la seva dona, la canalla, 'l gos y 'l gat, cap á Malgrat van fer via á menjarse disposats, fins lo burro del estable si en l' estable burro hi ha.

—

Alguns van á Sant Gervasi, (tot lo mes á Sarriá) per lo *cómodo* que troban estar 'prop de la Ciutat.

Altres, (y per cert abundan) no 's mohuen d' aquets voltants y luego després, quan tornan, si 'ls sentiu ¡qu' han viatjat!..

Conech jo á unas senyoretas que cada any surten al camp y s' estan horas y horas al sol, rebent los seus raigs, perque aixi 's tornan morenas y poden acreditar qu' han 'nat á pendre las ayguas... al Bessós ó al Llobregat.

—

Las porteras prou s' esclaman de que 'ls *momios* passan alts.

Ahi 'm deya una del gremi, parlant ab sinceritat.

—Es un fástich lo que passa, no hi ha ningu en lo vehinat, los estius, son fastigosos, *una* no pesca ni un ral.

Y no 's cregui, que de feyna 'ns 'n donan mes que may, ab la gent que 'ls portan comptes per cobrar—¡*Punto* final!.

R. ALONSO.

Tenim lo gust de participar á las Societats de poblacións ahont se celebri **FESTA MAJOR**, que en la

LITOGRAFÍA BARCELONESA de

RAMON ESTANY

5, Carrer de Sant Ramón, 5,

trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls mes senzills y económichs, als de gust mes refinat y artístich, propis pera la confecció de **Programas, Invitacións, Titols de Sóci, de Foraster, d' Abonat, &.**

Novetat en Carnets de totas classes

GUERRA DE CUBA COMBAT DE SABANA

Las nostras tropas, al mando del coronel Zamora, lluytan valerosament contra 'ls insurrectes.

OBCECACIO

Dos sócios del morro fort,
que, per causa d' un tercer,
se desafian á mort
ab deliri verdader.

LA TOMASA

De Temporada

Si 'm prometen que no ho farán corre 'ls explicaré una cosa.

¿Callarán, eh?

Bueno, donchs, es lo cas... ¡sobre tot muixoni!

No es que desconfihi de vostés, pero 's tracta d' un assumpto *faldillero*, d' una entrevista misteriosa ab una *raspa* sensible, y, francament, 'ls homes que som homes, certas aventuras no mes las comptém á las personas reposadas, com vostés, *verbigracia*

Y sobre tot, caballers, si 'l meu tio (á qui hi pres per *primo)* lo qual m' está pagant la estada en aquesta població, s' enterava de que m' hi enredat ab una *raspa*, per fina que sigs, me retiraria 'l seu carinyo y la seva butxaca.

¡No per res, no! Sinó perque ell va casarse ab una que tenia al seu servey, tan aficionada al joch de pilota, que no hi ha día que no clavi al beneyt del meu tio, unas quantas *boleyas* y alguns *revessos*.

Vostés recordarán que en lo número 362 de La Tomasa vaig parlar de la meva *dulcinea*, la qual estava servint á una familia composta per set ó vuyt personas y un sens nombre de bestias, vinguts tots de *Guayabaquanajo*, que, si no m' equivoco, 's troba en la isla de Cuba.

Donchs aquesta raspa es la de la entrevista.

A las onze de la nit del dimars prop-passat—jo en qüestió de conquistas no miro dias—á las onze de la nit del dimars, repeteixo, ben á punt lo *taparrabos* nou, buscant totas las sombras, me dirigia poquet á poch cap á veure la Felipa—la raspa—ab qui ja haviam quedat convinguts en que deixaría la porta del darrera ajustada.

"*Por detrás, por detrás*
entran las palomas
en el palomar."

¿Veuhen com aquestas cosas no mes poden esplicarse á personas de confiansa?

Fentme tombarellas lo cor, vaig arrivar á la tan desitjada porta quan lo sereno, ab una *serenitat* indiscutible, cantava: "*Las onsa* han dado".

La lluna comprenent de segur los meus intents, s' anava amagant ab cuydado darrera un nuvol mes negre que la conciencia d' un romerista; cap estrella lluhía, y jo, palpant-palpant, vaig entrar al hort mitj extassiat al pensar que prompte palparia la realitat del amor que m' havia jurat ballant una americana la *dueña de mis pensamientos*.

Pero l' home proposa... y una rata sabia disposa.

Sota 'l meu peu vaig trobar una cosa tova y bellugadissa, que 's va posar á cridar ab xiscles escandalosos, com los d' una criatura raveca.

¡Era la rata domesticada! Aquella rata sabia de que vaig parlarlos, la qual va fugir cap á la casa, despertant ab los seus xiscles á un gat que sobre una cadira dormia, lo qual esverat va saltar sobre un dels gossos dels americanos, que al sentirse ferit per las aceradas unglas del *felino* va posarse á lladrar en tó de *mi menor*, sent desseguida secundat, en diferents tons, pe 'ls altres gossos que hi havía ajassats en l' hort, escepció feta d' un de presa que, per no lladrar, va emportarsem d' una caixalada 'ls darreras del *taparrabos* nou.

Las set criaturas ab que conta aquell matrimoni, feren coro ab lo gat, la rata y 'ls gossos, resultant un concertant, digne, per lo estruendós, del inmortal Wagner.

Jo, sense saber lo que 'm feya, anava á ocultarme sota la galería de la casa, pero, avants d' arrivarhi, un dels gossos que fugian va fer caure á la Felipa, que passava per la galeria portant una bujola d' aygua bullenta pel seu senyor, qu' es molt aficionat als banys de peus, y tota l' aygua va á anar á parar sobre la meva esquena, que á horas d' ara encare la tinch com un pebrot escalivat.

Al sortir desesperat vaig toparme ab lo sereno, qui, sort de que som molt amichs y de que li vaig fer entendre la rabó prometentli un duro, ó sino m' hauria portat al calabosso á passar la nit qu' havia destinat á la Felipa.

¡Bon comens de temporada!

Per lo que ho sento mes es pe 'l taparrabos, que 'm queya que ni pintat.

¡Si s' en enterava 'l tio!

Mero Col.

Sant Feliu de Guixols, 1895.

RAMELL D' ORTIGAS

(Aplech d' epigramas)

(Continuació)

CLXXXVI

--Fa uns quants dias, senyor Puig,
que 'ls dimontris de las ratas,
fins se 'm menjan las sabatas
perque 'l gat cada nit fuig.
—¿Y no l' agafa?
—¡Carat!
No l' agafo, ¡y no se 'n rigui!
perque jo no vull que 's digui
que á la nit... *agafo 'l gat.*

CLXXXVII

Lo ranci senyor Nassari,
tè 'l molt salat acudit
de fer passar lo rosari
á tothom ans d' aná al llit,
y havent prés una minyona
que á més de saber servir
sab molt bè 'l que s' enrahona,
clá al cap del mes li va dir:
—Desde avuy, senyor Nassari,
qui 'l serveixi 's pot buscar;
puig jo per passá 'l rosari
dos duros més vull guanyar.

Seguirá en lo número próxim.

Gracia, 1895 Francisco Llenas.

ENDRESSA

Sent nina 't vaig conèixe y... ¡Per ma vida!
que hi vaig veurer en tu, la meva fada,
mon astre lluminós, la meva dea,
mon tot, ma gloria.

Desde llavors, mon be, qu' en va procuro
del meu cor arrencar desitj tan neci,
desde llavors, mon be, que no puch viurer
sense estimarte.

Qué fora sense tú mon diví somni,
que fora, si no fos, que l' Esperansa
me diu á cau d' orella: «Espera, imbécil,
»que pot ser teva.

»No perdis l' il-lusió, qu' encar podrías
»esser felis com vols, que qui be adora
»obté del Deu Cupido, com á premi
lo que s' estima».

—Y jo, foll pel desitj; espero y callo
y m' vaig pudrint las sanchs, l' cor y l' ánima
y á impuls d' una passió devoradora
migro y sufreixo.

Mes sempre inútilment, ab escas éxit
sense tocarte 'l cor, sense conmóuret',
sense obtenir de tú, ni una mirada
que vida m' dongui.

Que m' dongui lo que m' cal, un raig de sava
de la que á dolls prodigas á 'ls que poden
las fibras del teu cor per mí insensibles
lograr que vibrin.

A aquets qu' estich segur que no t' estiman
tant com t' estimo jo, jo que á ser fácil
m' arrencaría l' ánima mil voltas
sols per compláuret.

No obstant, m' está molt bè; l' amor que sento
dins de mon pit per tú; es amor verge,
no amor lúbrich é impur tal com l' inspiras
á tots los altres.

Y tú que per lo vist, per fer fortuna
ofegas en ton cor los vers afectes
á impuls del brill de l' or, d' eix or que apaga
tota llum pura.

Joyosa 'ls mots escoltas de fingida
estimació que 't duhen, los que buscan
en tú goig y plaher, mes plaher lúbrich;
per mí l' escarni.

L' escarni mes mesquí, vergonya y befa,
per ells, la vida, tot; per mi la fossa
per ells, nectar á doll; á mí no 'm brindas
ni una set d' aygua.

Aixís ho vol mon fat y dech aténdrel;
tú vols que sigui aixís, donchs aixís siga,
mes, guardat, si es que pots, que la luxuria
si no s' sn frena,

pot durte á un estat tal de foll ludibri,
que jo que tant t' estimo t' aborreixi;
que jo que no puch viurer sense véuret
al fi m' esplayhi,

al véuret enfangada consuminte
en lo mar procelós, mar dit: del vici;
llavors tu morirás, y jo, llavoras
tornaré á vida.

Jaume Roig Cordomí.

LO MEU RETRATO

A una que me 'l demana

Lo meu retrato 'm demanas
ab insistencia may vista,
mes, com no so retratista,
ni dibuixant, ni esculptor,
he calculat, per compláuret,
ja qu' avuy estich de broma,
regalártel á la ploma
com faría un escriptor.

—

Tinch vintidos anys escassos,
uso camisa planxada,
tinch la pell del cap, pigada,
farsit de *grans* xichs, mon cos,
un bolet al cap tregino
que, 'l pobre que va estrenarlo
fa molts anys van enterrarlo,
y ja 'l duya fastigós.

—

Camas primas y peludas,
dos ulls com dugas centellas,
nas xato, dugas orellas
petitas com un ventall;
galtas rojas, gros bigoti,
patillas molt poch pobladas,
las espatllas carregadas
y 'ls cabells, com un respall.

—

Dits curts, á voltas llarguíssims,
soch aymant de lo barato,
allá hont no 'm pica m' hi grato,
tot lo que 's bo 'm causa dany,
de labia no 'n tinch ni pisca,
de picardia, una saca,
y de ral á la butxaca,
ni un n' hi porto durant l' any.

—

M' agradan colors verdosos
perque es verda l' esperansa,
un minim travall me cansa,
no bech ayguardent, ni vi,
si fumo, ha de ser de gorra,
ignoro qu' es la llimpiesa
y fent forsas de flaquesa
logro, á mitja nit, dormí.

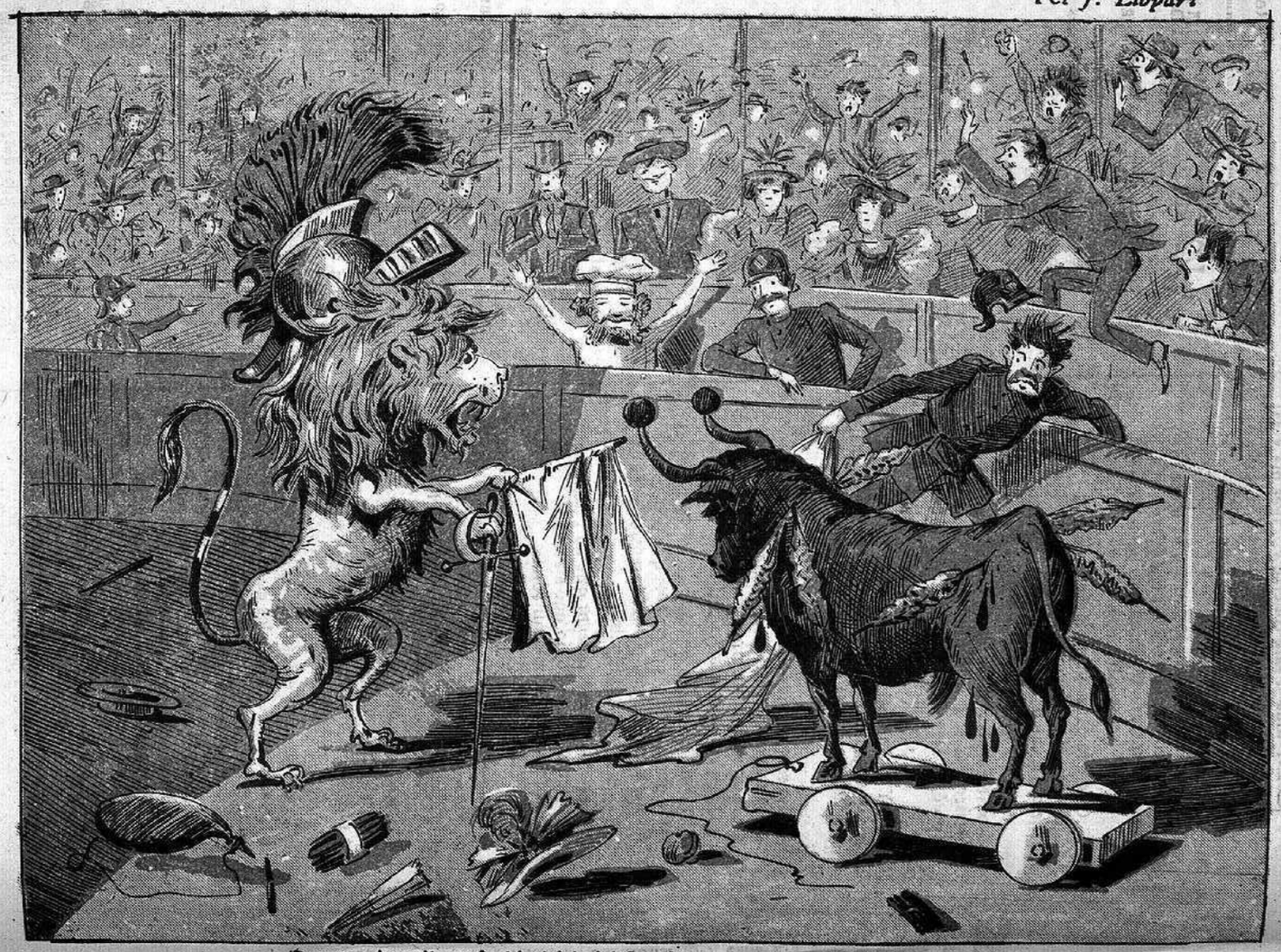
—

A qui 't presento, á grans rasgos,
mon retrato y biografia;
lo que durant nit y dia,
fa un any que 'm tens demanat,
si lo vols guardar, te 'l guardas,
res pitos, si acás l' esqueixas,
puig en las estrofas eixas
no hi ha *ni un mot* de vritat.

Sanch de Cargol.

ACTUALITATS

Per *J. Llopart*

Per completar l' estofat histórich del Consistori, esperávam de la Gloria las fullas de llorer. Ja las tenim. Entre las grapas d' un Lleó Guerrero, propietat del actual municipi de Barcelona, acaba de morir ignominiosament un toro de la ganadería d' un fondista de Sant Hilari. La ovació tributada al vencedor ha sigut indescriptible y los bifiéchs del vensut, inmellorables.—A propósit. Tractantse d' un assumpto tan Guerrero ¿no podría dedicarlo jo als amichs guerreros del *Niu Guerrer*? (L' Estany me diu que si) ¿Sí? Donchs ¡¡Ja está dit!!

Las Companyias ferro-viarias sempre han lograt del Estat concesións y privilegis que garantisin la seguretat dels seus interessos. Está bè ¿y de la seguretat personal dels que viatjan, encare que *afortunadamente sea en coches de tercera*, qui se 'n preocupa? Las víctimas del altre día esperan resposta.

NOVETATS

Aquet teatro continua veyentse justament favorescut, puig conta ab artistas de mérit que fan las delicias del públich.

Ultimament s' ha posat en escena la ópera *Fra Diávolo*, considerada com una perla y en la que lo Sr. Mastrobuono desempenyant lo protagonista hi lográ una verdadera ovació. Molt bé lo secundaren las Sras. Finzi é Ibles y lo senyor Carbonetti.

Próximament se posará en escena la celebrada ópera del mestre Leoncavallo *I pagliacci* quins principals papers se confiarán als aplaudits artistas Sra. Paoli y Sr. Mastrobuono.

Ahir degué estrenarse la ópera de mágica *El viejo de la montaña*.

Un desempenyo irrepotxable unit á tanta varietat en las funcións, á la forsa ha de ser recompensat degudament pe 'l públich.

TIVOLI

Pera ahir estava anunciat l' estreno de la ópera espanyola en 3 actes del eminent mestre D. Tomás Bretón *La Dolores* qu' era esperada ab verdadera ansietat. Bona mostra de lo que dihém es que ja fa dias estavan vengudas totas las localitats pera la primera representació y que pera las cinch següents hi havían fet molts pedidos.

Nosaltres que havem assistit á algun ensaig preveyem un exitás pera lo mestre Bretón y un negoci *rodonet* pera lo Sr. Elias.

En lo número próxim ne parlarém ab la deguda extensió.

CATALUNYA

La companyía del Sr. Llorens ha representat ab bastant acert lo xispejant saynete *Los asistentes* del popular dibuixant Pau Parellada, conegut per *Melitón González*.

Lo nou ball de gran aparato *Il diavolo nero* (Lo diable negre) ha sigut celebrat, aplaudintse molt á la senyoreta Staccione y Sr. Molasso per sa pasmosa agilitat é indiscutible mérit artístich; mes á pesar de la gran aceptació lograda, la Empresa ja está preparant nous espectacles á fi de que no puga refredarse ni un moment lo favor que 'l públich li dispensa.

CIRCO ESPANYOL

Lo dimecres de la setmana passada va estrenarse en aquet teatro la sarsuela en un acte *Como el gallo de Morón*, arreglada á la escena castellana per lo redactor de *El Diluvio* don F. Dalmases Gil y nóstre *redactor-jefe* don A. Guasch Tombas, música del aplaudit mestre D. Carlos Oró.

Lo públich va ferse un panxó de riure ab los xispejants acudits de la obreta, y celebrá l' argument de la mateixa que resulta altament cómich.

La música, bastant ayrosa, está perfectament instrumentada.

La Srta. Vallcaneras, y los Srs. López y *Vicentet*, desempenyaren l' obra ab acert.

Creyém que dita sarsuela se representará molt, sobre tot en societats de poch personal dramatich, puig ademés de ser sumament cómica, se necessitan sols pera son desempenyo, una senyora y dos homes.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

Poca cosa de nou.

La famosa *dansa serpentina* executada per la hermosa Geraldine, ha sigut ben rebuda.

S' anuncia 'l debut de la princesa Nathalia, una princesa que á la qüenta ha vingut á menos y que per guanyarse 'l pá de cada día se veu obligada á cantar, á ballar y á endevinar lo pensament.

L' anirém á veure.

CONCERTS D' EUTERPE

De verdadera solemnitat artística pot considerarse lo concert passat puig l' éxit que obtingué lo himne-cantata *¡Gloria al Arte!* del mestre Goula Soley, fou tan extraordinari, que feya moltíssims anys no havian presenciat en los dits concerts un entussiasme tan delirant y general.

Creyém que *¡Gloria al Arte!* quedará de repertori en totas las societats y ab ella hi lograrán tants llors com ab las mes celebradas del inmortal Clavé, puig resulta tan grandiosa y de efectes orquestals y corals tan ben combinats que en conjunt hasta supera al famós *Gloria á España* del malograt vate compositor.

La execució que lográ per la societat coral Euterpe baix la direcció del reputat mestre Pérez Cabrero fou notable, y superior á tot elogi fou la qne obtingué en la repetició baix la direcció de son mateix autor, lo mestre Goula, que un cop mes demostrá que sa batuta es una de las primeras de Europa.

També lograren un triunfo las sinfonías *Euterpense* y *Mignon* com també l' inspirat *Ave-María* de Gounod.

Ara que vagin dihent los sébas, ay, sabis modernistas, que sols ab música de Grieg y... camaradas, poden lograrse bons concerts.

UN CÓMICH RETIRAT

RÀPIDAS

Hi ha qui al veure una dona
que per vici ó miseria s' abandona
y s' embruta en lo fanch de la impudencia,
l' ódia més qu' al pecat,
mes jo al veure que 's ven la compadeixo
y amarch dolor sufreixo,
pensant qu' en lo trancurs de sa existencia,
sufrint, sobradament ho haurá pagat.

***

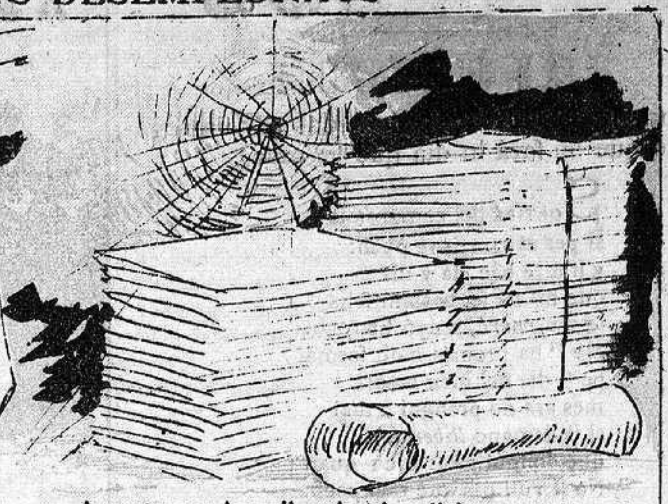
Quan una dona lluytant
en lo combat de la vida
cau, tan lo xich com lo gran
la desprécian desseguida.
Y en lloch de darli la má
pera ajudarla á aixecá
y condemná al delinqüent,
lo mon riu de son torment
y l' acaba d' ensorrá.

J. BUÉ VENTURA.

EMPEDRATS DESEMPEDRATS

Los vehins del carrer de Comers pensan posar una falta á cada cantonada, á fi de recullir fondos pera reovar l' empedrat d' aquella via pública.

Aquestas son las mil y pico de solicituts qu' han dirigit al Alcalde, pera que 'ls arregli l' empedrat. Ja s' hi han fet terenyinas.

Las comissións qu' han implorat clemencia al conceller en cap, han sigut numerosas.

Mostra del lletrero que 'ls vehins pensan posar en los seus balcons, á fi d' enternir á las personas caritativas.

Dasembrás d' un primer pis, pera oferirlo al concejal que 's comprometi á resoldre l' assumpto en la Casa Gran.

Un transeunt que demana confessarse avants d' entrar en l' esmentat carrer.

Projecte que 'ls vehins pensan adoptar provisionalment.

VERSOS

A D. JOAN ESTRUCH

(Donantli las gracias anticipadas per un regalo que 'm fará lo dia que 'm casi.)

Sortiré del compromis
si per cás sortirne puch:
y li diré ben clá y llis
que m' ha fet bastant felís
lo seu *porró*, senyó Estruch.
Me l' ha promés molt formal
pe 'l dia del meu casori;
mes ara no prengui á mal
si 'l demano *lliberal*,
que dongui molt suc'ı quan plori.
No 'l vull pas que ragi poch.
¿Qué hi farás? Soch fet així;
m' agrada teni un bon *broch*
y no bech ni molt ni poch
tenint un porró *carli*.
Que 'l *porró* no siga gran
li demano, si ho té á bè,
puig vosté sap Don Joan
que petit no pesa tant
encare que estigui plé.
Y com jo un rato m' estich
ab lo brás dret aixecat,
si 'l porró es mes grós que xich
son pés me causa fatich
y 'l baixo massa aviat.
Per fi, que siga bufó
per ferhi grans xarricadas,
y en cambi de tal *porró*
ab versos li dono jo
las gracias anticipadas.
Del regalo satisfet
li prometo, senyò Estruch,
que al istiu quan tingui set
podrá tastar lo meu such
deixantlo beure á galet.

Joseph María Bernis.

AGOST

(SONET)

Quan arriva aquest mes la gran caldera
Febo encen per torrarnos á la brasa,
y lo mortal que pot, se queda á casa
per lliurarse del sol d' eixa manera.

Las festas majors jove calavera
segueix pera probar si aixís se casa,
algun dot conquistant mentres fa l' ase
al compás d' algun vals ó una habanera.

Las platxas quedan plenas de gentada
que á banyarse acudeix de tots cantóns,
veyentse allí nadant á la vegada
homes y donas, junts fent cap-bussóns,
y resulta que 'l mar d' aygua salada,
se converteix en mar... de confusións.

M. Gardó Ferrer.

A MON AMICH BOIX AMADÓ

(EPIGRAMÁTICH)

'S casaren fa pochs dias
un pagés y una pagesa
segons crech fills de masias,
de per' llá 'ls contorns de Olesa.

Ni l' un ni l' altre se havian
mogut del poble natal
pero aquella nit volian
passarla á la capital.

Aixis es que al ser casats
van anar á la estació,
y per estarne enterats
preguntaren á un senyó:

—¿Sab quants trens faltan marxá
pel cantó de Barcelona?
—Lo *correo*—va contestá'—
que encar tardará una estona.

Al sentir aixó 'l pagés
va dir:—No podem marxar
perque falta un tren no mes
y sols cartas por portar.

Un Mataroní.

Ara qu' han donat tant que parlar algunas senyoretas que s' han presentat pe 'ls carrers de París vestint lo trajo curt de las velocipetistas, ha sortit un célebre higienista de aquella gran ciutat, Monsieur Fauvel, declarantse enemich acérrim de las faldillas y mostrantse partidari decidit de que las donas portin pantalóns com nosaltres, lo que, segóns lo seu entrendre, es perfectament moral y mes higiénich que las faldillas ab qùa, que presentan l' inconvenient de recullir totas las escombrarías del carrer.

Nosaltres, á pesar de tota la ciencia de Mr. Fauvel, no som de la mateixa opinió.

Unas pantorrillas esculpturals, ara y sempre farán perdre l' oremus fins á l' home mes papa-natas, y per lo tant la moral ne sortirá sinó perduda, averiada.

La innovació podrá resultar, d' altra part, higiénica per las donas, pero per nosaltres ¡cá barret! La vista de tanta y tanta pantorrilla 'ns ha d' encendre necessariament las sangs y no creyém qu' aixó tingui rés d' higiénich.

Y després de tot: aquesta moda resulta altament denigrant pe 'l sexo pelut.

¡No podém permetre que las donas se 'ns posin las calssas!

Hem tingut lo gust de visitar á Mossen Jacinto Verdaguer y ens hem convensut plenament de la rahó que l' assisteix en lo ruidós assumpto, que 's podría titular *Lo martiri d' un gran home.*

Aquesta setmana no 'ns es possible ocupárnosen tot lo que voldríam, per falta de temps.

La vinent insistirém y procurarém posar las cosas en son lloch.

✻

Nada menos que tres baróns, dos comtes, una marquesa y un duch, se troban travallant en un circo eqüestre de Cristiania.

Com qu' ara fan noble á tothom, per xó 'ls nobles tenen aquets finals tan desastrosos.

L' altre día 'l nostre llimpia-botas 'ns va manifestar que potser 'l farían Marqués del Raspall.

Ja podría ser, ja.

Si l' en nombran, ell si que podrá *donarse llustre...* al menos á las sabatas.

✻

Lo tribunal de Nimes ha imposat una multa de 6 pessetas als toreros que mataren en la corrida de toros celebrada en aquella població.

¿Sis pessetas no mes?

Aixó 'ns fa recordar l' acudit del individuo que, obligat á pagar la multa de 5 pessetas per haver pegat una bofetada á un' altre, trobant lo cástich insignificant, després d' haver clavat una segona morma al seu contrari, va dir deixant deu pessetas sobre la taula del jutje, y senyalant á la seva víctima: «A n' aquet preu ja seré parroquiá»

Lo mateix devían pensar los toreros multats.

✻

La tristement célebre D.ª Rita, sense contar ab altres mérits que 'ls d' haver estat á la presó y haver explotat al próxim ab caricias fingidas, volía explotar també al públich de Madrit, cantantne un rengle, pero 'l públich que desde 'ls primers moments va compendre la *rifada*, li va *cantar las quaranta*, propinantli alguns xiulets y altras manifestacións de desagrado.

Lo públich en general censurava á la empresa per la seva cobdicia, sense tenir present que si la empresa havía obrat malament, no hi havían obrat menos los que assistiren al teatro, puig, encare que la tal D.ª Rita hagués sigut una cantant de mérit, lo recort del seu passat poch edificant 'ls havía de retreure.

La empresa se va ben riure de tots los comentaris.

Va recaudar 7,000 pesetas y aixó era lo que ella tractava de demostrar.

✻

Un capellá francés anomenat Poignard (punyal en catalá) ha sigut pres en Reims per haver comés varias estafas, adoptant distints noms en l' exercici de son lucratiu negoci.

L' esmentat sacerdot ha declarat que la seva conducta estrafalaria no obehia á altre causa que als seus desitjos vehements de ferse frare trapense pera lo cual necessitava recullir fondos.

No 'n tenia necessitat, perque avants de férsen, ja era un verdader *frare de la Trapa.*

Aquet desgraciat capellá, ha parodiat á la perfecció al subjecte del epígrama, que va fer un hospital, pero avants va fer los pobres.

D' una manera ben rara
lo sandunguero *Punyal*,
s' entretenia en fer mal
avants de ficarse á frare.

✻

Un tal Delanoy va presentarse en una de las pelegrinacions de Lourdes ab crossas y *completament impossibilitat* de las camas. Després d' haver pres un bany de l' aygua miraculosa va sentirse ágil, y si no hagués tingut por de punxarse hauria ballat fins á la punta de un punxó.

Los *pares* que tenen al seu cárrech lo santuari de Lourdes, van nombrar á Delanoy guarda del *chalet* dels pelegrins, á fi de poguer presentar en totas ocasions als incrédulos un testimoni dels miracles de la Verge; pero 'l tranquil *guarda* va desapareixe de *la noche á la mañana*, emportantsen quatre cents franchs del seus protectors, los quals volen demanar á la Verge, en vista de la rifada, que en lo successiu miri millor á qui concedeix las sevas gracias.

¡Tot será que se 'ls escolti!

✻

Lo *Diario Catalán* está escandalitzat perque la Companyia Tomba anuncia la reproducció de *Doña Juanita*, y demana que lo Sr. Gobernador civil prohibeixi las representacions.

¿Vol dir que aixó no es una propaganda?

Me jugo un exemplar de lo *Diario Catalán*, que hi haurá bonas entradas.

✻

Se diu qu' entre Máxim Gómez, Maceo y Massó, existeixen grans diferencias

Ja deuhen haver arrivat al moment de repartir, y tots deuhen voler la part mes grossa.

En aixó poden compararse als hereders, que s' estiman fins al acte de repartirse la herencia, y després se barallan hasta per uns milions foradats.

¡Massa gana!

CORRESPONDENCIA

(*Tancada 'l dilluns á la nit.*)

Fra Diavolo: Es fluixet; ficsishi. Si 'ns en vol enviar algun altre, fassiho ab lo seu nom verdader; es millor.—O. Sllav: No es prou rodó. Probi d' escriruen un altre de mes curt.—Otelo: Está molt bé.—J. Gendre: Id.—Salvador Bonavía: Anirá.—J. Sunab: Prefereixo travalls festius.—F. Ribas: Publicarém una xarada.—J. Oliveras: Si a vosté no li fa res, que torni á enviar lo travall y mirarém d' insertarli.—Un Cassinayre: No m' agrada prou.—F. Carreras P.: Admesa.—J. Gay: Insertarém uns quants cantars.—Enrich Carassó: Lo trenca-caps. H. Vilá: Anirá 'l logogrifo.—Emili Castanyé: Está ben versificada, pero no m' acaba d' agradar.—Joan Rocavert: Está bé.—Bernabé Llorens: Miraré de publicar l' article retocat.—Joseph Gorina Roca: Anirá.—M. Gispert: Publicarém la conversa.—Janet dels Alls: Massa pujat de color.—Un bou sense banyas: Anirá alguna cosa.—Un Mataroní: De vosté «A un domador».—Romeo: es molt fluixet.—M G.: «Banyas» es massa descuydada.

Lo que no 's menciona ja es al cove.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

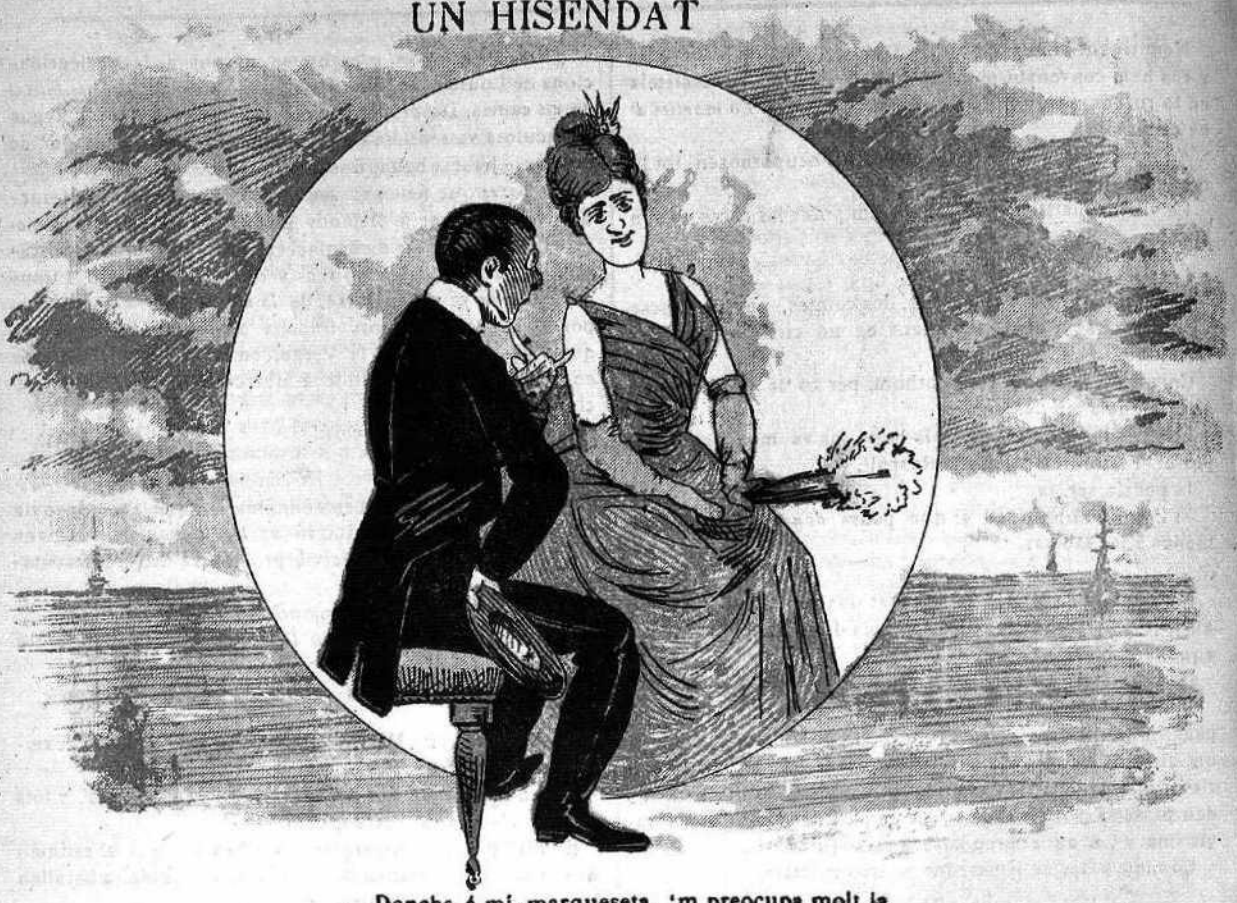
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre. . .	1'50	pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id. . . .	2	»
Extranger, id. . . .	2'50	»
Número corrent.	0'10	»

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

5, SANT RAMON, 5—*BARCELONA.*

UN HISENDAT

—Donchs, á mí, marqueseta, 'm preocupa molt la guerra de Cuba. ¿No sab per qué?
—Vosté dirá...
—Perque tinch molt *terreno á la Habana.*

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Per la *tot* filla d' Artés
un *hu* comprá 'n *quart dos tres.*

E. TORRENT COSTA

SINONIMIA

—Ahont va doyna *Total*
Per aquets barris de Deu?
—Vaig al carrer de la Neu
á buscar un *tot* de ral.

J. BORDAS.

CONVERSA

—¿Ballarem aquet vals Pepeta?
—No, que tinch compromis.
—Ab lo Peret poiser.
—Endevinho que entre dos hem dit.

PEPET ADABALL.

INTRINGULIS

Buscar un nom que anantli trayent una letra del darrera digui:

1.ª Fló en plural.
2.ª Id en singular.
3.ª Color
4.ª Mineral inversa.
5.ª Consonant.

RIERA SOSTENEGRE.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Instrument.
4 5 7 4 7 8 3.—Carrer de Barcelona
1 3 6 3 4 5.—Aucell.
8 5 3 6 3.—Poble catalá.
6 5 8 3 —Nom de dona.
8 5 3 —Parentiu.
2 3. —Nota musical.
7 —Vocal.
4 7.—Nota musical.
4 3 2.—Moneda.
4 5 8 3 —Nom de dona.
1 2 3 4 3.— » » »
8 4 7 6 8 3.—Número.
6 3 8 3 2 5 3.—Nom de dona.
1 3 8 3 4 5 6 3.— » » »
1 3 2 7 2 2 3.—Poble catalá.
4 5 3 2 2 3 —Efecte de alegria.
8 7 1 2 3 —Nom de dona.
4 3 8 3 —Animal.
3 2 2.—Vegetal.
8 7 —Planta aromática.
4 —Consonant.

JOAN ROCAVERT.

GEROGLIFICH

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN LO NUMERO 363

Xarada.—*Pa—e—lla.*
Trenca-caps.—*La Familia Boniquet.*
Logogrifo numérich.—*Bonastre.*
Geroglifich.—*Per deutes la casa Gran.*

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
—5, *Sant Ramón*, 5.—*BARCELONA*—